

cumque caveatur expresse, quod non nisi per Clericos, seu Presbyteros de ipsorum fundatorum genere, & parentela oriundos obtineri possint, eo dumtaxat casu etiam alienigena de genere, seu familia fundatorum hujusmodi, ad illa presentari, ac in eis institui, & alias ad illa, ac eorum fructus, & pensiones super illis admitti, quique ad presentem aliqua ex dictis beneficiis obtinent, quandocumque illa resignaverint, etiam si alienigena fuerint, pensiones super eorum sic resignatorum, vel etiam aliorum beneficiorum fructibus, redditibus, & proventibus, vel eorum loco fructus ipsos ex causa resignationis hujusmodi tantum canonicè sibi reservandos, vel assignandos levare, & percipere libere possint, nec ipsi quoad hoc, neque etiam beneficia de Jurepatronatus charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici existentia, ad qua etiam alienigena personæ presentari valeant, sub presentis statuto comprehendantur;

Provisiones, si fecerint, nullæ sint.

§.3. Decernentes omnes, & singulas collationes, provisiones, Commendas, electiones, acceptationes, presentationes, institutiones, & quasvis alias dispositiones, de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis dicti Regni Sardinia, ut presentur, vel alias quomodolibet qualificatis, ac reservationes illorum fructuum, reddituum, proventuum, & pensionum super eisdem in favorem dictorum alienigenarum contra presentis statuti formam, & tenorem, & per Nos, & quoscumque alios Romanos Pontifices Successores nostros, dictamque Sedem, ac illius Legatos, etiam de latere, & Nuncios, omnesque, & singulos alios jus, & facultatem conferendi, providendi, comendandi, eligendi, presentandi, institutiendi, & alias quomodolibet de hujusmodi beneficiis disponendi, illorumque fructus, redditus, & proventus, ac super eis pensiones reservandi ab ipsa Sede habentes, nec non ordinarios, & alios inferiores Collatores etiam ad Patronorum presentationem, seu de illorum consensu pro tempore factas ipso jure nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse, ac pro nullis, & infectis haberi, nec per eas cuiquam jus, vel etiam coloratum titulum possidendi tribui posse, ipsosque alienigenas illarum profusus usu, & commodo carere, nec Cancellaria Apostolica regulas, seu Constitutiones de annali, & triennali possessoribus etiam propter quantumvis diuturnam continuatam possessionis tolerantiam, aut quodcumque jus, vel aliud beneficium ullo tempore illis suffragari, sed beneficia hujusmodi, ut prius vacare, & qua ex illis tempore dispositionis Apostolicæ dictis alienigenis factæ eidem dispositioni reservata, seu affecta fuerint, sub eadem reservatione, seu affectione remanere, & tam illa, quam etiam omnia alia non reservata, neque affecta, de quibus a dicta Sede, vel illius Legatis, seu Nunciis, aut aliis Jus, & facultatem conferendi ab eadem Sede, ut presentur, habentibus in hu-

jusmodi Alienigenas quandocumque dispositum fuerit, ad novam Romani Pontificis pro tempore existentis dispositionem dumtaxat pertinere: ab Ordinariis vero, & aliis inferioribus Collatoribus cessantibus reservationibus, seu affectionibus Apostolicis eisdem pro tempore collata, ac etiam ea, qua de Jurepatronatus hujusmodi fuerint, si contingat ad illa quemquam contra presentis statuti formam presentari, devolutioni ad Sedem prædictam immediate eo ipso subiacere, illaque omnia ab Alienigenis dicti Regni, & a Sede prædicta dumtaxat impetrari posse, nec Jus ullum ad resignantes, aut cedentes, etiam si in possessione etiam diutina remanserint, & resignationes, seu cessiones hujusmodi publicatæ non fuerint, redire, vel penes eos remanere. Impetrationes vero, ac Motu proprio concessiones, qua de eisdem beneficiis pro tempore sicut, quibuscumque derogationibus fuerint suffragata, numquam sub clausulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus, vel implicitis comprehenduntur, sed specialiter, & expresse ob non servatam presentis statuti formam cum declaratione nominum, & cognominum ipsorum Alienigenarum dispositione, & non conditionaliter, neque per æquipollens omnino fieri debeat.

§.4. Eisdemque presentibus per quas cumque alias literas Apostolicas etiam quasvis generales, vel speciales etiam derogatorias derogatoriis, aliasque efficaciores, & insolitas clausulas, ac irritantia, & alia Decreta sub quibuscumque verborum formis concepta in se continentem, nullatenus derogari posse, nec derogatum censeri, nisi earumdem presentium tenor de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertus, ac urgens, & sufficiens causa expressa, ac per trinas distinctas in forma Brevis literas earumdem presentium tenorem continentem tribus distinctis vicibus cum unius mensis intervallo Ordinibus, seu Deputatis trium statuum hujusmodi prius legitime intimata, & insinuatæ, ac derogationes ipsæ Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine consistorialiter de Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium pro tempore existentium consilio factæ fuerint, & Ordinum, seu Deputatorum trium statuum hujusmodi ad hoc expressus accesserit assensus, apparetque Romanum Pontificem illis expresse derogare voluisse, & aliter factas derogationes nemini suffragari, & clausulam implicitæ derogationis, videlicet, quod eorum, vel earum, seu presentium tenores latissime extendi, & eadem presentes, earumque tenores habeantur pro expressis, seu in toto, vel parte exprimi possint in quibusvis concessionibus, gratiis, & literis a Nobis, & Successoribus nostris pro tempore emanatis appositam, nihil penitus operari, nec in literis Apostolicis desuper conscribendis, quidquam ultra id, quod in concessionibus, & gratiis hujusmodi specificè fuerit expressum, narrari posse, nec quemquam

Clausula pro presentium litterarum firmitate.

ad

ad parendum literis derogatoriis hujusmodi, & decretis super illis processibus, ac eorum executoribus, & subexecutoribus, illorumque mandatis, & monitionibus teneri, sed illis firmiter resistere, & literarum earumdem executionem omnino impediri, neque ratione resistentiæ hujusmodi aliquibus censuris, vel poenis Ecclesiasticis, seu pecuniariis per eosdem executores, & subexecutores innodari, nec easdem presentes etiam ex eo, quod causa, propter quas emanarunt, coram locorum Ordinariis, etiam tanquam a Sede prædicta delegatis, vel alias quomodolibet examinata, justificata, verificata, purificata, & approbata, ipsique Ordinarii, & alii inferiores Collatores, & Patroni, ac Alienigena, nec non quicumque interesse habentes ad id legitime vocati non fuerint, neque præmissis consenserint, seu etiam enormis, & enormissima læsionis, vel alio quocumque pretextu, aut ex alia quavis causa quantumvis legitima, urgente, & juridica de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, in Jus, vel controversiam revocari, ad terminos Juris reduci, seu adversus eas quodcumque Juris vel facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, neque sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus a Nobis, vel quibuscumque aliis Romanis Pontificibus, ac dicta Sede etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus pro tempore emanatis comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum in quo antea quomodolibet erant statum, restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub data posteriori per Ordines, seu Deputatos trium statuum hujusmodi eligenda, concessas, validasque, & efficaces fore, & esse, ac vim validi, & efficaciæ contractus inter Nos, & dictam Sedem ex una, ac Ordines, seu Deputatos trium statuum hujusmodi ex altera partibus recte, & rite initi, & stipulati, ac etiam utrimque jurati habere, & perpetuo obtinere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & ab omnibus inviolabiliter observari; Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique iudicari, & desiniri debere, irritum quoque, & inane, si fecus super his a quoquam quavis auctoritate attentari.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus, quatenus opus sit, de non tollendo jure quasito, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, & universalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non Ecclesiarum, in quibus

beneficia hujusmodi fuerint, ac Regnorum, Provinciarum, Dominiorum, & Insularum hujusmodi, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam quantumvis longissimo tempore observatis, ac legibus etiam municipalibus, & pragmaticis, aliisque sanctionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam super facultate beneficia prædicta ipsis alienigenis conferendi, seu de illis providendi, ac alias quomodolibet disponendi, ipsosque Alienigenas ad beneficia, fructus, & pensiones hujusmodi recipiendi, & admittendi eisdem Ecclesiis, illarumque Præfatis, & Capitulis, necnon Regnis, Provinciis, Dominiis, & Insulis prædictis, eorumque Communitatibus, universitatibus, nominibus, Incolis, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, etiam vim validi, & efficaciæ contractus, seu statuti perpetui, vel legis habentibus, & inducentibus per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, seu etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, seu aliorum Principum instantiam, vel eorum contemplatione, & intuitu, in genere, vel in specie, aut alias quomodolibet etiam teratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis; Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores presentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod presentis concessio, indultum, ac statutum eos tantummodo Alienigenas a beneficiis, & pensionibus in dicto Regno Sardinia obtinendis excludat, qui in his Regnis, Provinciis, Dominiis, Insulis, & Locis nati sunt, ubi indigena dicti Regni Sardinia beneficia, fructus, & pensiones obtinere prohibentur, ita ut ceteri omnes ex quibuscumque Regnis, Provinciis, Dominiis, Insulis, & Locis orti, in quibus indigena præfati Regni Sardinia Beneficia, fructus, ac Pensiones hujusmodi obtinere, & percipere possunt etiam ad similia beneficia, fructus, & pensiones in dicto Regno Sardinia libere, & indifferenter absque aliquo obstaculo, perinde ac si ibidem nati essent, vicissim admitti debeant, & ad illa abiles, & capaces censentur.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum &c. Si quis autem &c.

Da-

[Dat. die 12. Aprilis 1601. An.X.]

Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo sexcentesimo primo, pridie Idus Aprilis, Pontificatus nostri Anno X.

CCXLV.

Ex Regest. in Sacri. Breve.

Nuncios Apostolicos apud Belgas deputatur Judex Ordinarius, & Commissarius Apostolicus in Locis Leodiensis Diocesis temporali Brabantiae Ducum dominio subiectis.

Venerabili Fratri Episcopo Tricarien. morderuo, ac pro tempore existenti vestro, & Sedis Apostolicae Nuncio in Belgicis ditionibus.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Brabantiae Duce suos subditos ad Tribunal Episcopi Leodien. in iudicium vocari non posse asserbant.

Intelleximus nuper, quod obertas veteres discordias, quae inter Leodienses Episcopos, & principes Brabantiae Duce subortae fuerant, ipsi Duce praetendentes sibi licere prohibere, ac etiam forsitan indultum, aut alias concessum fuisse, ne subditi sui, & personae Ecclesiasticae in finibus ditionis eorum huiusmodi Ducatus existentes extra eosdem fines in jus vocarentur, per eorum Officiales, & alios Ministros Clerum, & Incolas Oppidi Traiecten., & aliorum adjacentium locorum Leodien. Diocesis, quae vel ipsi Clero subfunt, vel a dominio ditionum Ducum in temporalibus pendent, impediverunt, quominus in causis etiam mere Ecclesiasticis Tribunal ditionum Episcoporum pro consequenda Iustitia adire possent; a quo tempore huiusmodi Clerus, & praesertim dilecti filii Decanus, & Capitulum insignis Ecclesiae Sancti Servatii, dicti Oppidi unacum eorum subditis coram diversis, eisdemque laicis Iudicibus distracti, & evocati magnam in eorum nedum rebus, bonis, & iuribus, immo etiam personis, & disciplina Ecclesiastica cladem, & confusionem perpelli fuerunt, ac ad praesens patiuntur, & sustinent in grave praedictum, & laesionem libertatis Ecclesiasticae, & privilegii illius fori, quod apud omnes personis Ecclesiasticis specialiter prodesse debet. Si quidem plerique particulares exinde audaciores effecti, ut vident disciplinam Ecclesiasticam isthic convelli, nec adesse, qui eos in officio continent, ad quavis illicita, temerario usu, impune prolabantur, se seque ab observatione statutorum, quantumvis commendabilium, subducunt, sicuti inter eos, qui de Capitulo praedictae Ecclesiae existunt, non semel factum fuisse accepimus.

Hinc grave praedictum ecclesiasticae auctoritati iniuriabatur.

Clemens Nunc cum Apostolicum illorum Iudicem Ordinarium constituit.

Ne igitur ingravescent hoc malum latius diffundatur, debita animadversione compescere, & antequam radices altius agat, quantum Nobis ex alto conceditur

praecidere cupientes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolica potestatis plenitudine, Te ac pro tempore existentem in Belgio nostrum, & Sedis Apostolicae Nuntium, in Praepositi, Decani, Capituli, & Canonicorum, ac aliorum Beneficiatorum, nec non totius Cleri, ac personarum Ecclesiasticarum tam dictae Sancti Servatii, quam ceterarum aliarum Ecclesiarum, Cappellarum cum cura, & sine cura secularium, ac Monasteriorum, & Domorum cuiusvis Ordinis regularium tam virorum, quam mulierum, nec non Hospitalium, Confraternitatum, aliorumque locorum piorum, ac fabricarum eorundem in Oppido Traiecten. nec non Pagis, locis, ac Districtibus, & Territoriis Leodien. Diocesis, quae temporali Dominio ditionum Brabantiae Ducum tam ratione ipsius Ducatus, quam aliorum feudorum ad eosdem Duce spectantium, seu ab eis dependentium subfunt, Conservatorem, Defensorem, & Iudicem tam Ordinarium, quam a Sede praedicta, & auctoritate Apostolica specialiter deputatum, vices etiam nostras, & eiusdem Sedis gerentem, nec non Visitatorem Apostolicum, coram quo, seu a te etiam pro tempore deputando, vel deputandis probis viris in dignitate Ecclesiastica constitutis, in dicto Oppido commorantibus, seu post, eorum huiusmodi deputationem commoraturis, etiam uti moderni, ac pro tempore existentis Episcopi Leodien. Officialibus, & Vicariis foraneis a Vobis tamen dumtaxat dependentibus, omnes, & singula lites, cause, quaestiones, & molestiae, civiles, & criminales, ac mixtae etiam matrimoniales inter supra dictas personas Ecclesiasticas regulares, & seculares, ac mere laicas, & super quibuscumque illarum, & cuiuslibet ipsarum bonis, rebus, Iuribus, actionibus, aliisque praemissis cuiuscumque qualitatis existentibus etiam ab eisdem laicis motas, & movendas, ad forum tamen, vel Tribunal, aut Iudicium Ecclesiasticum pertinentes cum omnibus, & singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis tam in spiritualibus, quam temporalibus tractari, cognosci, & prout Iuris fuerit, decidi debeant, ita, & cum hoc, quod quoties, ac quamdiu vel te, vel alios huiusmodi Nuncios aut revocari, aut alias abesse, seu deesse contigerit, nihilominus, qui in Vicarium, seu Vicarios, aut Officialem, seu Officiales foraneos hoc pacto deputati pro tempore fuerint, in huiusmodi causis, & rebus supra, & infra scriptis procedere possint, donec Nuntii Apostolici deinceps pro tempore illis in partibus constituendi eosdem Vicarios, seu Officiales duxerint revocandos, Apostolica auctoritate tenore praesentium ad nostrum, & Sedis Apostolicae beneplacitum constituimus, & deputamus.

Tibi que, ac pro tempore futuro eiusdem Sedis Nuntio praedicto ad hunc effectum Tribunal in dicto Oppido erigendi, ac erectum tenendi, & in eodem sedendi

Facultatemque eidem concedit erigendi Tribunal &c.

nec

nec non per Te, aut unum, vel plures viros, ut supra deputandos, qui Jus sedendi, etiam uti Officiales, & Vicarii foranei ibidem habeant, eorumque Sedem constituant omnes, & singulas huiusmodi lites, causas, & differentias tam civiles, quam criminales, & mixtas inter personas praedictas, & contra illas, nec non super bonis, rebus, iuribus, actionibus, & aliis praemissis, ac eorum occasione, nec non interesse dicti Cleri tam in capite, quam in membris tanquam principaliter, ac etiam per viam necessariae defensionis, ac alias quomodolibet concernentibus, conjunctum, vel divisum, ac tam active, quam passive, ultra citroque ab invicem, vel alias etiam ad instantiam personarum laicarum quomodolibet motas, vel movendas, ad dictum tamen forum, seu Tribunal, aut Iudicium Ecclesiasticum quavis occasione, vel causa spectantes, & pertinentes in prima instantia non solum uti Iudex ibidem Ordinarius Episcopum scilicet, seu Officialem Leodien. repraesentans, sed etiam tanquam a dicta Sede specialiter delegatus cum omnibus, & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, totoque negotio principali, etiam private quoad dictum Episcopum, seu Officialem, omnesque, & singulos alios Iudices Ordinarios, & Delegatos, eorumque Curias, & Tribunalia Ecclesiastica, vel Secularia in eisdem spiritualibus, vel temporalibus audiendi, cognoscendi, & sine debito, prout Iuris fuerit, terminandi, nec non quoscumque interesse habentes tam in Oppido Traiecten., quam Pagis, Locis, Districtibus, & Territoriis praedictis etiam per Edictum publicum, constituto summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, citandi, & monendi, ac quibusvis etiam ipsius Oppidi, aliisque Iudicibus, & personis tam Ecclesiasticis, quam Secularibus quaecumque dignitate, potestate, aut facultate praepollentibus, quibus, & quoties opus fuerit, sub sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis arbitrio vestro infligendis inhibendi, & in eventum non partitionis ad declarationem incursum censurarum, & poenarum huiusmodi procedendi, ac sententias, mandata, decreta, vel ordinationes desuper ferendas debite executioni demandandi, seu demandari faciendi: Contradictores quoslibet, & rebelles per similes censuras, aliaque opportuna Iuris, & facti remedia compellendi, ac etiam auxilium brachii secularis ad hoc, si, & quoties, ac ubi, & quando opus fuerit, invocandi, nec non quaecumque dubia, & differentias, si qua praemissorum occasione quomodolibet oriri contigerit, declarandi, & interpretandi; Ac insuper tam Sancti Servatii, eiusque Praepositum, Decanum, quam ceteras Ecclesias, & earundem Capitula, Canonicos, Beneficiatos, ceterosque de dicto Clero tam Seculares, quam Regulares, ac ipsorum Monasteria, Domos, Conventus, Hospitalia, Confr-

ternitates, & alia loca etiam exempta, dictaeque Sedi immediate subiecta, ac quocumque alio privilegio suffulta in Oppido Traiecten., nec non Pagis, Locis, Districtibus, & Territoriis praedictis consistentia tam in Capite, quam in Membris, cum primum tibi opportunum videbitur, visitandi, ac praesertim in eos, qui in causis correctionum, & reformationum morum, literarum concessionum, sive Indultorum Apostolicorum, reservationumque, ex, vel ab iis resultantium interpretatione, statutorumque super residentia, atque aliorum observantia, aliisque id genus processibus ad Laicos, & Seculares variis confectis praetextibus recursum habuerunt, aut deinceps habuerint, eorumque, & quorumvis aliorum statum, formam, regimen, statuta, consuetudines, instituta, decreta, ordinationes, vitam, excessus, mores, & disciplinam, nec non titulos, sive provisiones diligenter inquirendi, utque a similibus deinceps abstineant, ceterisque bono exemplo esse possint, severe puniendi, & compescendi, Evangelicae quoque, & Apostolicae doctrinae Sacrorum Canonum, & Generalium Conciliorum Decretis, & Sanctorum Patrum traditionibus atque institutis inharendo, ac alias prout occasio, rerumque, locorum, & personarum qualitas exegerit, quaecumque correctione, emendatione, mutatione, revocatione, & renovatione, vel etiam ex integro editione indigere cognoveris, reformandi, mutandi, corrigendi, & etiam de novo condendi, condita Sacris Canonibus non repugnantia confirmandi, abusus quoscumque tollendi, Regulas, Institutiones, & observationes, Canonicam, & Ecclesiasticam disciplinam, ubicumque illa excederit, restituendi, & quidquid inde statueris, & ordinaveris perpetuo observari faciem, nec non, si quos in aliquo culpabiles, vel criminosos delinquentes, & rebelles, vel suspectos reperieris cuiuscumque dignitatis, ordinis, & conditionis fuerint puniendi, & castigandi; Eos vero qui vere, & ex animo ad cor reversi fuerint, a censuris, & poenis quibuscumque propterea incursum, injuncta inde eis pro modo culpa poenitentia salutari, & aliis, quae de Jure fuerint injungenda, absolvendi, & in pristinum statum, si tibi ita expedire videbitur restituendi, ceteraque alia omnia, & singula in praemissis necessaria, aut alias quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, & exequendi, vicesque tuas sive totas, sive in parte alii, vel aliis si, & quoties Tibi videbitur delegandi, & eosdem Vicarium, seu Vicarios, aut Officiales foraneos per Te, ut supra pro tempore deputandos ab eorum huiusmodi officio arbitrio tuo revocandi, & amovendi, aliumque, & alios illorum loco surrogandi, & sufficiendi, & alia denique omnia, & singula, quae Ordinarii locorum etiam tanquam Apostolicae Sedis delegati facere, & exequi possunt, faciendi, & exequendi, plenam, liberam, omnimodam, & absolutam potestatem.

Y y

testa-

testatem, facultatem, & auctoritatem eorumdem tenore presentium concedimus, & elargimur.

Obedientiam ei praestari jubet.

§.4. Mandantes in virtute Sanctae Obedientiae dilectis filiis Praeposito, Decano, Capitulo, & Canonicis Ecclesiae Sancti Servatii Traiecten., aliisque omnibus, & singulis praedictis, ut Tibi in praemissis obedientiam, & reverentiam debitas, & devotas exhibeant, tuaque salubria monita, iussa, & mandata cum effectu suscipiant, & efficaciter adimplere procurent, alioquin sententiam, seu sententias, quam, seu quas in rebelles, & contraditores, tibi-que morem gerere recusantes rite tuleris, faciemus auctore Domino usque ad condignam satisfactionem firmiter, & inviolabiliter observari.

Derogat contrariis.

§.5. Non obstantibus praemissis, & Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Leodien., & quarumvis aliarum Ecclesiarum Juramento, confirmatione Apostolica, aut quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, & Literis Apostolicis Leodien., ac Sancti Servatii, aliisque Ecclesiis praedictis, earumque Praefulibus, Praepositis, Capitulis, Canonicis, & aliis Superioribus, & personis in genere, vel in specie sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem eandem quomodolibet etiam motu, scientia, & potestate similibus, etiam ad Imperatoris, Regum, Ducum, & quorumvis aliorum Principum instantiam, sive eorum intuitu, & contemplatione, etiam consistorialiter, ac per modum legis, vel statuti, aut contractus perpetui, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, praesentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscunque. Aut si Praeposito, Decano, & Capitulo Ecclesiae Sancti Servatii, & aliis praedictis, communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi mentionem.

Dat. die 13. Aprilis 601. An.X.

Dat. Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscat. die 13. Apr. 1601. Pont. nostri An.X.

Confirmatio concordiae super Silva Verdeda per Deputatos factae, & ab Universitatibus Vignolae, & Savignani Marchionatus Vignolae, ac Saravallis Comitatus Bononien., ac a Duce Sorae, Marchione Vignolae, nec non etiam Duce Mutinae, ac Vice-Legato, & Assumptis Bononiensibus ratificatae.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Paterna nostra erga quoscumque Christiani fideles, & praesertim Nobis, & S.R.E. etiam in temporalibus Subditos charitas nos inducit, ut ad ea libenter intendamus, per quae inter eos pax, & concordia concilietur, & conservetur, ac iis, quae propterea facta fuisse dicuntur, ut firmiora perpetuo subsistant, Apostolica confirmationis robur adicimus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Exordium

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, dudum inter Jacobum Marchionem Vignolae, & locorum comitatus Bononien. in finibus Silva Verdeda occasione dictae Silva plures controversiae, dissensiones, ac inimicitiae vigerint, & nonnulla hinc inde delicta commissa fuerint, & graviora in dies committi posse dubitaretur; Novissime ad illis obviandum, & Incolas praedictos videlicet Vignolae, Savignani, & Saravallis ad mutuam inter eos pacem, & quietem inducendos, & perpetuo conservandos nonnulli a locorum Superioribus, & interesse habentibus ad hoc specialiter deputati fuerunt, illique ad locum differenter convenerunt, & illum pluries visitaverunt, tandemque ad infrascriptam concordiam devenerunt, videlicet.

Concordia inter Partes super Sylva Verdeda sit.

§.2. Nel nome di Dio à dì 27. di Settembre 1600. Havendo noi infrascripti visitato piu volte la Selva di Verdeda, che si trova ne' Confini fra il commune di Saravalle Territorio di Bologna, e il Territorio del Marchesato di Vignola, e altri confini: ed udito, e considerato quello, che dagl' uomini d' ogni parte è stato allegato, il sito del luogo, e le cause delle controversie, e pretegnioni, per le quali spesso erano successi varj disordini, ed avuta fra di noi longa, e matura discussione sopra tutte le cose attendendo solo al buon servizio di Signori Superiori Padroni da ogni lato, ed al beneficio degl' uomini suddetti, siamo concordemente venuti in parere, che per sedare dette controversie, e levare ogni materia di sussitarne di nuovo, ma introdurre, e conservare fra detti Popoli buona, e pacifica vicinanza, e ad ogni altro miglior fine, ed effetto siamo dico di parere, che per modo di provisione, e senza pregiudicare o toccare in modo alcuno proprietá, giurisdizioni, possessi, o quasi stato, o qualsivoglia altra pretegnione di alcuna delle parti, o per qualunque loro

Concordia tenor.

loro rispettivamente ragione, o interesse in detta Selva o fuori d' essa, ma solo quanto riguarda nell' avvenire la semplice libera percezione, e godimento de legnami, pascoli, ed altri qualsivoglia frutti di detta Selva; si che fuori di detta percezione, e godimento, nel resto non sia, ne s' intenda espressamente, o tacitamente toccato, pregiudicato, o acquistato ragione ad alcuna delle parti più di quello, che al presente habbia, si fosse potuto venire all' infrascritto accordo, e composizione nel modo, che qui sotto seguirá. Il qual nostro parere non doverá essere, ne intendiamo, che sia di effetto alcuno, ne haver vigore, finché da Sig. Superiori da ogni parte a quali spetta detta concordia non sarà con modi legittimi stata accettata, ratificata, e solennemente di nuovo contrattata. Intendendo in oltre, che per buona esecuzione di detta concordia, quando però sia approvata come è detto, siano, e s' intendano senza altro levati, cancellati, ed estinti tutti li processi, querele, denonze, notorj, sentenze, bandi, condennazioni, e qualsivoglia altra molestia, o pretegnione della Corte, e Fisco da ciascheduna delle parti contro qualsivoglia degl' uomini di dette Comunità, ed altri ancora formati, formate, o seguite, nate però, ed occasionate da detta Selva per frutti, o altra cosa dependente da essa, e non per altra causa fino al presente giorno, e come se mai non fossero state. A noi dunque come di sopra parrebbe che si dovesse fermare un punto o termine fabricato di pietra nel confine di detta Selva nella strada che corre fra dette Selve, e quello del commune di Marano, e ciò per spazio almeno d' un piede di sotto dalla via, che traversa detta Selva, e si chiama la via di Marano, e mette capo nella detta via dove si haveria a mettere il termine, e fermare un' altro punto, o termine di pietra appresso la Casa di Monfestino, dove si trovano tre querce grandi verso la Selva pigliando quella di sopra verso la strada, e ponendo il termine a drittura di quella nell' uno, e l' altro de' quali luoghi abbiamo con una buca, e palo fitto in terra designato il luogo delli termini da fabricarsi: E fra detti punti, e termini tirare una linea retta, si come da' Periti questo di habbiamo fatto tirare, e signare con tagli, dove è caduta tal linea a traverso la Selva per dover poi a filo di detta linea subito seguita l' approbazione della presente fare un Viale, o Strada di larghezza almeno di quattro piedi, cioè due da ogni lato, levando, e nettando di quella ogni albero, frascha, o altro impedimento, ed il legname, che si levasse, dovesse dividerli egualmente fra dette parti; ed ogni spesa, ed opera, che occorresse in qualunque modo per tale impresa, dovesse parimente toccare la metà per ciascuna di esse, e tal strada dovesse essere comune, e conservarsi netta, ed a ciascuna delle parti fosse lecito mantenerla tale all' effetto, e per distinzione come è detto di sopra, e non per altro, si Bull. Rom. Tom.V. Par.II.

che di tutta quella Selva, che da detta via, o limite rimane verso Vignola il frutto, e godimento dovesse nell' avvenire spettare solo à detti Vignolesi, e in quella non potessero ingerirsi Bolognesi, e di tutta quella, che restasse verso il Bolognese ogni frutto, e godimento parimente fosse de' Bolognesi, ed in quella non havessero, che fare in modo alcuno li Vignolesi: Intendendo però, che tal provisione habbia luogo, quanto a quella parte di Selva, che è del Publico, restano intiere le loro ragioni a quelli particolari che oggi godono di detta Selva, e per quella parte, che godono, e possedono. E tutto questo si dovesse osservare, ed eseguire per modo di provisione fra dette parti, come è detto fino che altrimenti fosse giudicato fra dette parti da Giudice competente, o le medesime Parti altrimenti fossero in concordia, e la presente sarà duplicata, restandone una appresso ciascuna dalle Parti firmata, e sottoscritta.

Io Lorenzo Poggioli Commissario in questa parte dell' Illustrissimo Monsignore Spinola Vice-Legato di Bologna dico, e son di parere come di sopra.

Io Griffon Ruggieri Governatore di Vignola dico, e sono di parere come di sopra.

Io Giovanni Bazzano fui presente a quanto di sopra contiene, e mi sottoscrissi.

Io Ambrogio Moroni fui presente a quanto di sopra si contiene, e mi sottoscrissi.

Io Vincenzo Seccadenari fui presente a quanto di sopra si contiene, e mi sottoscrissi.

Io Orazio Leonori fui presente a quanto di sopra.

§.3. Cumque, sicut etiam accepimus, concordiam praedictam acceptaverint, & ratificaverint dilecti filii nobiles viri Jacobus Boncompagnus Dux Sorae, & Marchio Vignolae, ac Caesar Mutinae, & Regii Dux, tanquam Dominus directus dicti Marchionatus, Universitas, & Homines Terrae Vignolae, Universitas, & Homines Savignani, Universitas, & Homines Saravallis, nec non Vice-Legatus, & assumpti Civitatis nostrae Bononien., prout in diversis Instrumentis desuper de annis 1600. & 1601. respective celebratis dicitur contineri, & pro eisdem Concordiae firma, & stabili validitate nostra, & Apostolicae Sedis approbatio, ratificatio, & confirmatio tantummodo reliqua sit: Propterea Nobis fuerit humiliter supplicatum, ut illi robur Apostolicae confirmationis adiacere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Supplicatur Pontifici, ut eam confirmet

§.4. Nos dictorum Instrumentorum tenores praesentibus pro expressis habentes, ac universos, & singulos praefatos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum

Confirmat Clemens.

rum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, praesertim Concordiam, ac omnia, & singula inde sequuta, auctoritate Apostolica tenore praesentium acceptamus, ratificamus, ac perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuae, ac inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus.

Esque firmari manu 2.

§. 5. Decernentes Concordiam ipsam, ac inde sequuta quaecumque perpetuo valida, firma, & efficacia esse, & fore, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum spectabit, firmiter observari debere; Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam caesarem Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quid quid fecus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contraria tollit.

§. 6. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Terrarum, & locorum praedictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 13. Aprilis 1601. An.X.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 13. Aprilis 1601. Pontificatus nostri Anno X.

CCXLVII.

Canonizatio S. Raymundi Barchinonensis, professoris Ordinis Fratrum S. Dominici, ejusque relatio in numerum SS. Confessorum. Et institutio festivitatis pro die 7. mensis Januarii.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procedimus.

Romana Catholica Ecclesia, quae supra fundamentum Apostolorum, & Prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo Jesu aedificata, divinitus a Spiritu Sancto regitur, & ineffabili ejus aeternae sapientiae providentia mirabiliter gubernatur, in eadem unitate fidei, & doctrinae veritate, quam a Christo suo sponso, & Apostolis accepit, perpetua confessione perseverans, a Deo Patre misericordiarum continuis gratiae caelestis benedictionibus cumulatur, ac veluti foecunda mater multiplici sanctorum prole aucta, eorumdem meritis, ac virtutibus illustratur. Atque hanc fidei Catholicae unitatem unus idemque spiritus per multas gratiarum divisiones in corpore Christi, cujus nos membra sumus, antea operatus est, & nunc etiam operatur. Et quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia,

primum Apostolos, secundo Prophetas, tertio Doctores, qui unum Dominum, unam fidem, unum baptismum praedicaverunt, ac veritatem facientes in charitate creverunt in illo per omnia, qui est caput Christus, ex quo totum corpus compactum, & connexum est per omnem structuram subordinationis secundum operationem in mensuram uniuscujusque membri. Praecipua vero hujus mystici corporis membra sunt Viri Sancti, quos elegit Deus, & praedestinavit in vitam, qui eandem fidem semper tenuerunt, & pro ejus defensione legitime certantes adepti sunt reprobationes, & in caelis coronari meruerunt.

§. 1. Hujus autem fidei unitatem, in qua unum corpus in uno spiritu efficitur, jam inde ab ipsius Ecclesiae nascentis initio ad haec usque tempora, Principes, & Potestates tenebrarum multis haeresum procellis, ac turbinibus excitatis, labefactare, & convellere tentarunt: sed divina Christi sapientia, quae Ecclesiam suam supra firmam petram fundavit, adversus quam porta inferi prevalere numquam poterunt, potenti sua dextera eam semper defendit, & usque ad consummationem saeculi conservabit. Atque in hoc admirabilis Dei providentia maxime elucet, quod omnium pene saeculorum aetatibus, & his praecipue temporibus, quibus religio Catholica Tyrannorum atrocitate, & haereticorum perfidia impugnata est, invictos martyres, athletas fortissimos, gloriosos confessores, & viros sanctos, magno in virtute, ac prudentia praeditos, adversus Tyrannorum saevitiam, atque haereticorum iniquitatem excitavit, qui suo sanguine fidem Christianam decoratam, ac vitae integritate, doctrinis, virtutibus, & miraculis confirmatam latissime propagaverunt.

Omni tempore quo Ecclesia Catholica, Tyrannorum, & haereticorum perturbatione passus est, Deus suscitavit aliquos Sanctum, qui fidei propagavit.

§. 2. Ac superioribus quidem saeculis ex gloriosi Patris Sancti Dominici familia, Beatus Raymundus a Peniafort Barchinonensis extitit, qui amator verae sapientiae, quae numquam marcescit, spreto omnibus mundi divitiis, dives factus est in gratia Dei, quae data est in Christo Jesu in omni verbo, & scientia, dives in humilitate, & virtute, dives in bonis operibus, in quo denique Deus ostendit abundantes divitias gratiae, & gloriae suae. Nam vocavit eum in partem sortis Sanctorum, & implevit agnitione voluntatis suae in omni sapientia, & intellectu spirituali, ita ut plenus Spiritu Sancto, & fide, in medio Regum, & Magnatum sapientiam loqueretur, non sapientiam hujus saeculi, neque Principum hujus saeculi, qui destruantur, sed Dei sapientiam in mysterio, quae abscondita est a sapientibus hujus Mundi, & revelata parvulis, nimirum verus Dei minister in paupertate, in omni patientia, in orationibus, in laboribus Dei gloriam quaerens, ac mysterium fidei in conscientia pura fidelibus, & infidelibus summa charitate patefaciens, per multos in caecitate cordis a via salutis aberrantes, verbo veritatis, & innocentia vitae in rectam mandatorum Dei semitam duxit, & adversus Haereticorum impetum, & au-

Raymundus Barchinonensis Ordinis S. Dominici vir sanctus, & virtutibus plurimis ornatus, multos ad bonae fidei rediit.

Gratia curationum, & vitae sanctitate praefuluit.

& audaciam, se tamquam murum fortissimum, & inexpugnabilem opposuit.

§. 3. Insuper Deus, qui est mirabilis in sanctis suis, dedit ei gratiam curationum, ac sanctitatem ejus, in virtute Spiritus Sancti, per signa, & prodigia, cum in ejus vita, post obitum ita manifestavit, ut ejus gloria per amplissima Hispaniarum Regna permaneret. Haec enim est summa Dei benignitas, qua sanctos suos, qui in contemptione honorum, in omni rerum humanarum desipientia, & in Cruce Christi Domini nostri gloriantes in hac vita ejus laudem, & honorem amplificaverunt, nunc eisdem glorificat, in quibus ipse honorificatus est, veluti quadam vicissitudine honoris, omnium bonorum felicitate in caelis remunerat, & tribuit eis nomen sempiternum, quod numquam interibit. Quamobrem ad eorum virtutes imitandas vehementer incitari debemus, cum hujusmodi homines aversos ab honoribus, in tribulationibus, in angustiis tantam adeptos esse gloriam videamus, ut sua tenuitate, & humilitate, omnium Regum amplitudinem, omnem hujus Mundi existimationem, & dignitatem longe superant. Nam diversae sunt viae Dei a visis hominum, qui in vanis cogitationibus, & curis inanibus occupati loquuntur sublimia gloriantes. Deus autem sedes Ducum superbiorum destruxit, & cessare fecit memoriam eorum a terra, memoriam vero humilium sensu reliquit, & maximis honoribus amplissimisque monumentis consecravit.

Miraculis eius quorum aliqua recensentur.

§. 4. Quare Beatum Raymundum merito laudamus, & Deum in eo benedicimus, qui singularibus gratiarum donis, & summis virtutibus eum ornavit, de cujus vitam, morum sanctimonia, fidei puritate, & admirabilem signorum multitudine paucis solum ad communem totius Ecclesiae utilitatem proponimus, ut omnes intelligant, quibus tandem ille gradibus in caelum ascenderit, ac Deo gratias immortales agant, ejus nomen in Ecclesia Dei publico hoc nostro, & Sedis Apostolicae Decreto, numero Sanctorum fuisse adscriptum.

Oriondus ex Barchinona.

§. 5. Beatus Raymundus Barchinonensis ex Nobili Familia de Peniafort originem duxit. Prima in pueritia religionis Christianae rudimentis imbutus, jam magnum aliquid portendere videbatur, cum esset eximia corporis, & animi indole, & naturae quodam instinctu ad virtutem, & pietatem in dies magis propenderet.

Plures gratias docuit.

§. 6. Adolescens humaniores literas tam avidè arripuit, ut exiguo tempore maximos progressus fecerit, & eas artes, quas plane didicerat, Deo adjuvante, summa cum laude plurimos Barchinonae gratis docuerit.

Bononiae profectus, ubi creatur doctor, ac publice docet ca nonis.

§. 7. Atque ut e talentis sibi a Domino conceditis lucrum faceret amplissimum, Bononiam, velut ad commune bonarum artium domicilium, disciplinarum emporium profectus est, ubi tempus sibi ad negotiationem sapientiae datum, non insumpsit in vanis, & carnalibus desideriis, quibus aetas illa juvenilis a studio virtutis abripi

saepe solet, sed pietatis officiis, ac Pontificio, civilique juri toto pectore incubuit, ac tandem Doctoris laurea, ceterisque doctrinae insignibus decoratus, factus Canonicus publice magna cum hominum admiratione absque ullo stipendio est interpretatus, cui postea cum Senatus Bononiensis ob praecellam ejus eruditionem honorarium ex aere publico decrevisset, ipse labores suos Domino sanctificans, data sibi a Senatu pecunie, omniumque rerum, quas sua industria comparasset, Deo primitias, ac suo Parocho Decimas fideliter offerbat.

Creatur Canonicus Barchinonensis.

§. 8. Quo in munere docendi cum aliquot annis egregiam navasset operam, & jam ejus eruditionis fama per Italiam increbuisse, Berengarius Barchinonensis Episcopus, ejus virtutibus, ac scientia permotus, Roma ad suam Ecclesiam rediens Bononiam iter instituit, ubi B. Raymundum convenit, ac multis ultro citroque sermonibus habitis, Berengarius virum admiratus, ac secum ipse reputans eum ingenti Ecclesiae suae ornameto, & utilitati futurum, vehementer institit, ut secum ad Ecclesiam Barchinonensem, ubi educatus fuerat, reverteretur: quod tandem magnis ab eo precibus obtinuit, quem etiam aliquando post ejusdem Ecclesiae Canonicatu, & quadam Praepositura addita ornavit. Hoc beneficio, & Dignitate auctus, omnibus Canonicis, & universo illius Civitatis Populo integritatis, ac doctrinae splendore praefulgebat, eratque tanta ejus in omni gestu motuque corporis modestia, & totius vitae consuetudine suavitas, ut omnium aetatum atque ordinum homines in amorem sui raperet, & admirationem. Deiparam Virginem singulari pietatis affectu venerabatur, ejusque honorem, & cultum pro viribus semper auxit.

Annunciatio nis B. Mariae festum solemniter celebrat curat.

§. 9. Nam cum festus Annunciationis ejusdem Virginis dies ea in Ecclesia minus celebris haberetur, ipse ab Episcopo, & Capitulo impetravit, ut duplici ritu solemniter perpetuo coleretur, atque ex Praepositurae suae redditibus Censum annuum attribuit Canonicis in distributiones erogandum, qui sacris Officiis eo die interessent.

Magna fuit apud omnes Raymundi auditoris, & sanctitatis opinio.

§. 10. Magnam hac ratione apud omnes auctoritatem, & sanctitatis opinionem sibi conciliarat, totiusque Civitatis oculos, animosque omnium, ac praecipue Praetorum, & Principum in se converterat, cum inanem Mundi gloriam instar feni crescentis decusso flore marcescentem apud se ipse contemplant, ad sublimiorem vitae statum aspiravit. Venerant tunc in eam Urbem recenter Fratres Ordinis Praedicatorum, qui Apostolicum in morem Evangelio Christi praedicando Populum docebant, & ad cultum Dei, studiumque pietatis incitabant, quorum usu, & consuetudine primum delectari Beatus Raymundus, deinde etiam ad idem vitam institutum amplectendum vehementer coepit inflammari, neque anceps, aut difficilis sua cogitatio fuit. Nam

Nam inclinatum ejus animum, & in via salutis ambulans, speciosi illi pedes evangelizantium pacem, in Montem Domini, perfectionis nimirum Evangelicæ apicem, facile deduxerunt.

Ordinis Fratrum Prædicatorum totum ingreditur, & in eo professionem emit.

§. 11. Itaque jam matura ætate annum circiter quintum supra quadragesimum, agens, abdicatis honoribus, spreisque omnibus divitiis, assumpsit pennas, ut columba, atque in requiem Domini evolans, in Ordine Fratrum Prædicatorum solemnem professionem emisit. Quod ut omnibus admirationi fuit, hominem genere nobilem, doctrina præstantem, affluentem bonis, dignitate, & fama celebrem, suscepto religiose vitæ Instituto, spontaneam paupertatem opibus, sui que contemptum honoribus, & commodis prætulisse, ita ejus exemplo complures literati, ac studiis, doctrinæque dediti nobiles viri eundem Ordinem sunt amplexi, ac propterea magnam ea religio in dicta Civitate suscepit incrementum.

§. 12. Hic jam novus Christi miles, adversus humani generis hostem fortiter dimicare apud se statuens, ac turrinæ æternæ salutis ædificans, ut sapiens Architectus, humilitatis religiose, quæ caterarum est patens cunctisque virtutum, fundamenta facere decrevit.

Humilitatis fuit tenacissimus.

§. 13. Itaque etiam omnibus eruditione, & prudentia antecelabat, hoc tamen ipso demissius sentire de se, aliis omnia, sibi nihil tribuere, singulos honore debito prosequi, denique libentius delitescere quam in lucem prodire consueverat, cujus ille virtutis tenacissimus in omni vita fuit, & quoniam obedientia, humilitatis vita est, ad hanc tuendam atque conservandam, exemplo mediatoris, & Salvatoris Domini Nostri Jesu Christi, qui humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, vir justus die, ac nocte meditabatur obedientiam, ac sepulcro proprie voluntatis arbitrio, mortuus huic sæculo vitam cum Christo in Deo absconderat, ac totus a superiorum nutu pendebat.

Paupertatem toto pectore amplexus est.

§. 14. Beatam paupertatem regni cælorum præmio dignam, & Christi ore laudatam, toto pectore amplexus est, ac eam veluti fraternæ pacis fundamentum, munditiæ vitæ, curarum hujus Mundi abdicationem, proximam denique, & quasi compendiarium ad Deum viam studiosissime semper coluit, ac semetipsum, tamquam aurum igni probatum in camino paupertatis expurgabat.

Castitatis a-mantissimus fuit.

§. 15. Castitatis, quæ cælestis, & Angelicus thesaurus est, amantissimus fuit, ac præcinctus lumbos, & lucernam boni operis in manibus habens, eam in fictili corporis vase in sanctificatione, & honore portans, incorruptam, & integram usque ad extremum vitæ diem conservavit.

Dei Matrem intemeratam Virgineum Mariam assidue invocabat.

§. 16. Et qua erat in Dei Matrem, & intemeratam Virgineum Mariam pietate, in cujus fidem, & clientelam se jamdiu ante contulerat, nullum firmius ad Deum vires conterendas, quam ejusdem Virginis

præsidium inveniri posse certum exploratumque habens, ejus patrocinium assidue invocabat, ac tantus erat ejus in Oratione fervor, & perseverantia, ut ex variis occupationibus se ipse frequenter colligens sederet solitarius, & levans se super se divinæ contemplationi vacaret, in qua cælestes plane spiritus hauriebat, & de fontibus Salvatoris aquas sapientiæ salutari accipiens, tanto gratiarum imbre omnes vitæ suæ actiones irrigabat, ut flumina aquæ vivæ de ventre ejus in aliorum utilitatem promanarent.

Pauperum, & Captivorum præcipue curam gerebat.

§. 17. In pauperes, ac præcipue captivos dura servitute, ab infidelibus detentos propensissimus erat, nullumque officii genus umquam prætermisit, quo eos liberari posse existimaret, quorum hoc etiam majorem curam, & sollicitudinem gerendam esse censebat, quo in graviore periculo Christianæ fidei abiurandæ, & amittendæ salutis æternæ vererentur. Cum itaque ejus hortatu Petrus Nolascus natione Galus, cujus confessiones Beatus Raymundus audiebat, vir opibus florens, & insigni pietate præditus, ad inopes alendos, & maxime ad captivos ex Barbarorum vinculis redimendos, suas copias, & opes cum alacritate, ac libenti animo conferret, egregium pii, ac liberalis animi officium pro sua infinita bonitate gratus Deus habuit. Nam proxima nocte insequente, Beatissima Virgo Dei Mater eidem Petro, qui sanctis meditationibus, & orationi vacans, cogitabat qua ratione calamitatis Christianorum in captivitate degentium succurri posset, serena fronte se conspiciendam dedit, & acceptissimum sibi, ac unigenito suo Filio fore dixit, si suum in honorem institueretur Ordo Religiosorum, quibus cura incumberet captivos e Tyrannide Turcarum liberandi, ac illa ipsa nocte eadem Virgo Sanctissima Beato Raymundo, & Jacobo Primo Aragoniæ Regi apparuit, id ipsum de Religiosis admonens.

Ordinis Re-demptoris Captivorum statuta præscripsit, & primus Magistrus Generalem creavit.

§. 18. Quare hi collatis inter se consiliis, & consentientibus animis, Ordinis Beate Mariæ de Misericordia, seu de Mercede Redemptionis Captivorum fundaverunt, cui Beatus Raymundus certas vivendi leges præscripsit ad istius Ordinis vocationem accommodatissimas, quarum approbationem aliquot annis post a sæc. rec. Gregorio Nono Prædecessore Nostro impetravit, & dictum Petrum, qui eidem Ordini omnia sua prompte dederat, primum etiam Generalem Magistrum, suis ipse manibus habitu eodem indutum creavit.

Cum for Card. Episcopo Sabiniensi in Hispaniâ proficiscitur, prædicaturque &c.

§. 19. Hæc Beatus Raymundus, quæ ad unius Dei gloriam, & proximi utilitatem gesserat, etiam occultissima esse volebat, tamen ardentem illius in ægenos charitatem, & vitæ sanctimoniam jam ubique fama vulgaverat, & sanctæ ejus doctrinæ odorem manifestabat in omni loco. Quamobrem boni mem. Joannes Cardinalis Episcopus Sabiniensis, eruditionis, & pietatis laude clarissimus, ab eodem Gregorio Nono Prædecessore Nostro in Hispaniam ad Crucem ad-

ver-

versus Saracenos prædicandam, aliaque Sedis Apostolicæ negotia pertractanda Legatus de latere missus, multorum sermonibus singularem ejus integritatem intelligens, eum sibi legationis accepit adiutorem. Quo in munere B. Raymundus tanta cum prudentia, tanta humilitate, & caritate versatus est, ut omnibus esset bonus odor Christi ad vitæ. Nam et si honestissimo loco natus esset, & jam ætate provectus, multisque virtutibus cumulatus magna apud omnes auctoritate polleret; in hoc tamen longinquo, & difficilissimo itinere nullis umquam ab eo precibus obtineri potuit, ut equo vereretur, sed verus Christi Discipulus calcatus pedes in præparationem Evangelii pacis, & assumpto spiritus gladio, quod est Verbum Dei iter suis comitatus Sociis pedibus faciebat, & Cardinalem, quo erat venturus, præveniens, quasi viam ante faciem ejus in benedictione præparans, Evangelio Christi prædicando, permultos, adjuvante Domino ad arctam salutis semitam, a via lata, & spatiose traducebat, & confessiones audiendo, a censuris, & peccatorum nexibus liberabat. Quodque omnibus mirum fuit, toto illo itinere nihil umquam de solita ciborum abstinentia, vigiliis, jejuniis, prædicationibus, totiusque Religionis severitate remisit, sed observantissimus Constitutionum sui Ordinis, ne latum quidem unguem ab illius Statutis, & legibus discedebat. Quare suscipiebant ipsum universi, & colebant omnes, Joannes Cardinalis summopere diligebat, qui per sanctus legatione ad Urbem rediens, cum Beato Raymundo una secum adducere decrevisset, numquam id tamen ab eo potuit impetrare.

AGregor. IX. vocatus Romanam venit.

§. 20. Sed cum ad eundem Gregorium Nonum Prædecessorem Nostrom, de rebus Legationis referret, tam multa eaque præclara de hujus Beati Viri virtutibus dixit, ut idem Gregorius Prædecessor illius videndi desiderio incensus, eum ad se confestim evocavit, cujus ille dicto audiens, quamquam religiose quietis avidissimus, Romam venit.

Cappellanus & Penitentiarius constituitur.

§. 21. Excepit eum amantem, & benigne prædictus Gregorius Prædecessor, ac brevi perspectis, & exploratis ejus animi dotibus, summisque virtutibus, Cappellani sui officio, quod tunc temporis idem erat, quod nunc est causarum Palatii Apostolici Auditorum, & Penitentiarii dignitate ornavit, ac tanti semper fecit, ut non nisi adhibito ejus consilio graviores causas tractaret; quem cum etiam a sacris sibi confessionibus præficeret, is, qua erat in ægenos charitate, penitentia loco illi injungebat, ut inopum preces, & justas petitiones statim audiret, eorumque negotia expediret, & quam citissime conficeret, quare ab eodem Gregorio Prædecessore pater pauperum est appellatus.

Decretales in compendium redigit.

§. 22. Decreta Rom. Pontificum, quo quæque tempore condita erant, diversis in Epistolis, & Conciliis sparsa, quæ obscuritatem, & incertitudinem inducere videbantur, ad communem omnium, & maxime studentium utilitatem, in ordinem, & compen-

dium redigi jamdiu omnibus fere placuerat, sed tanto operi vir idoneus quærebatur. Itaque Gregorius Prædecessor Beatum Raymundum huic muneri aptissimum esse ratus, id oneris ei imposuit, quod tandem ipse ingenti labore trium annorum spatio feliciter absolvit, quemadmodum in ipso Decretalium, procerio gravissimo ejusdem Gregorii testimonio est comprobatum. Hisce lucubrationibus, & assiduo humilitatis studio, quamdiu Romæ vixit, contra otiosam mentis evagationem, & inanis gloriæ cupiditatem se ipse tuebatur diligentissime.

Archiepiscopatum Tarraconensem suscepit.

§. 23. Quare oblatos etiam honores, & amplissimas Ecclesiarum Cathedras omni conatu repudiavit. Nam cum Gregorius Archiepiscopatum Tarraconensem ei deferre decrevisset, id ille adeo graviter, & modeste tulit, ut illico febri correptus aliquot dies ingenti corporis animique dolore torqueretur. Itaque ab hujus Mundi gloria alienissimus omni ope contendit, ut eam a se dignitatem averteret; quod cum per se non posset, adhibitis multorum precibus & quorundam Cardinalium auctoritate, ejusdem Gregorii Prædecessoris animum ita inflexit, ut illius Ecclesiæ onus in eum transfunderet, quem ei muneri B. Raymundus aptissimum esse judicavit.

Barchinonem rediit.

§. 24. Hæc difficultate perfunctus exultabat in Domino, ac veluti suo juri redditus, gratis Deo peractis, ad solitos labores sese contulit, quorum tandem magnitudine, & diuturnitate confectus, in tam gravem morbum incidit, ut illi certam mortem Medici denuntiarent, nisi patrium solum repeteret. Itaque dimisso consensu ejusdem Gregorii Prædecessoris munere, & obtemperando facultate Barchinonem, rediit, ut eum animi candorem ab omni ambitionis labe intactum, & illa sum, quo imbutus ad Urbem venerat, in Patriam reportarit.

B. Raymundo data fuit gratia sanctorum, & operatio virtutum.

§. 25. Vix ab Urbe recesserat, cum statim ei divinitus per spiritum data est gratia sanctorum, atque operatio virtutum. Nam cum ad eum Cathalonix Portum, quem Tossa vocant, appulisset, advectum ad se levi cymba quemdam ejus loci incolam, Barcelo de Faro nuncupatum, (qui dum in messem incumberet, adeo gravi, & repentino correptus erat morbo, ut statim omnibus orbatus sensibus, nullos, neque clamores, neque admotos corporis stimulos perciperet, sed humi jacens exanimis, mortuus esse crederetur) Beatus vir miseratus, Deum, qui dives est in misericordia, ardentissime est deprecatus, ut ei vitam, quæ satis esset ad confitendum peccata, produceret, tum magna in Deum fide nixus, infirmum proprio compellans nomine rogavit, an vellet peccatorum fordes sacra confessione diluere; confestim ille velut e somno excitatus oculos sustulit, receptoque vocis usu, id velle se, ac vehementer optare dixit, & confessione facta, atque exonerata peccatorum conscientia, perceptaque absolutione nihil amplius eloquans spiritum Deo reddidit. Id circumstantes admittunt.

Quidem semi mortuus ejus precibus vitam, quæ satis fuit ad confitendum peccata, obtinuit.